12
Internationale arbitrageprocedure aangespannen door Petrogas

Internationale arbitrageprocedure aangespannen door Petrogas

Aan de orde is het **tweeminutendebat Internationale arbitrageprocedure aangespannen door Petrogas (36800-XVII, nr. 76)**.

De **voorzitter**:
Ik zou direct door willen gaan naar het volgende tweeminutendebat. Dat is het tweeminutendebat Internationale arbitrageprocedure aangespannen door Petrogas. De eerste spreker in het tweeminutendebat is mevrouw Kröger. Ik geef haar graag het woord.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Voorzitter. Op het moment dat hele grote fossiele bedrijven schadeclaims kunnen indienen als wij klimaatbeleid maken, als wij overwinsten belasten of als wij maatregelen nemen om het algemeen belang te dienen, want dat is wat wij doen, dan hebben we echt een heel groot probleem met elkaar. Dat is wat er nu aan de hand is. Een groot bedrijf, Petrogas, heeft een megaschadeclaim ingediend omdat wij de overwinsten van de olie- en gasindustrie willen belasten, omdat we daarmee onze burgers kunnen helpen.

Dit onderwerp moet op de agenda bij het uitfaseren van fossiele brandstoffen: de conferentie die eraan komt. Daarom heb ik de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat fossiele bedrijven de Nederlandse Staat aanklagen op basis van investeerder-staatarbitrage, ISDS, vanwege klimaatmaatregelen;

constaterende dat ISDS daarom nadrukkelijk op de agenda stond als een belangrijk obstakel voor de energietransitie tijdens de eerste internationale conferentie over de afbouw van fossiele brandstoffen, mede georganiseerd door Nederland;

constaterende dat de agenda voor de tweede conferentie in ontwikkeling is;

verzoekt de regering zich ervoor in te zetten dat ISDS deel vormt van de vergaderagenda van de tweede conferentie over de afbouw van fossiele brandstoffen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kröger, Van Oosterhout en Teunissen.

Zij krijgt nr. 5 (37020-XVII).

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Ik heb daar nog een korte vraag over. Ik zou heel graag van de minister bij het WGO Handel, dat we gaan hebben, wat meer inzicht krijgen in hoe hij kijkt naar hoe dit soort onderdelen van handelsverdragen ons eigen nationale beleid beïnvloeden en beperken.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Kröger. We gaan luisteren naar mevrouw Maes. Zij staat op mijn lijstje, maar ziet af van haar bijdrage. De volgende spreker in dit debat komt van de Partij voor de Dieren: het lid Kostić.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank u wel, voorzitter. We zien in het geval van Petrogas wederom dat arbitragezaken schaamteloos worden misbruikt door fossiele bedrijven om hoge claims in te dienen tegen de Staat, ten koste van de Nederlandse belastingbetaler. Na de inval van Rusland in Oekraïne zijn de energierekeningen in Europa omhooggeschoten. Geheel terecht heeft Nederland de bedrijven die profiteerden van deze oorlogswinsten extra laten betalen. Daar proberen bedrijven zoals Petrogas nu schaamteloos onderuit te glibberen door de Staat aan te klagen voor miljarden op basis van het verdrag met Oman. We kunnen niet nog jarenlang blijven wachten terwijl de claims doorgaan. Daarom de volgende moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Petrogas een arbitrageprocedure tegen de Staat is gestart op basis van het verdrag tussen Nederland en Oman;

overwegende dat de Nederlandse belastingbetaler hiervan de dupe is;

constaterende dat de minister van Financiën aangeeft de buitensporige winsten van fossiele bedrijven niet te kunnen belasten, onder andere vanwege deze arbitrageprocedures;

verzoekt de regering de Nederlandse belastingbetaler te beschermen en het bilaterale investeringsverdrag tussen Nederland en Oman op te zeggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Teunissen.

Zij krijgt nr. 6 (37020-XVII).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat via ISDS-procedures geschillen van groot publiek belang achter gesloten deuren worden beslecht, buiten het zicht van democratische controle;

constaterende dat ISDS de beleidsruimte van overheden beperkt;

overwegende dat Nederland momenteel nog 70 investeringsverdragen met ISDS in stand houdt;

verzoekt de regering alle resterende bilaterale investeringsverdragen met ISDS-bepalingen zo spoedig mogelijk op te zeggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Teunissen.

Zij krijgt nr. 7 (37020-XVII).

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de inzet van de Kamer in dit tweeminutendebat. Ik schors voor vijf minuten en dan gaan we luisteren naar de reactie van de minister. Het debat is voor vijf minuten geschorst.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
Ik heropen dit debat. We gaan luisteren naar de reactie van de minister op de inbreng van de Kamer in het tweeminutendebat Internationale arbitrageprocedure aangespannen door Petrogas. Het woord is aan de minister. Gaat uw gang.

Minister **Sjoerdsma**:
Dank, voorzitter. In reactie op de vraag van het lid Kröger zeg ik: ik ben uiteraard van harte bereid om in het WGO Handel nader stil te staan bij investeringsverdragen en bij onderwerpen die ook in dit tweeminutendebat naar voren komen. We zullen daar in het WGO graag op ingaan. Als er dan nog specifieke vragen leven, nemen we die natuurlijk graag mee.

De motie op stuk nr. 5 van mevrouw Kröger. Ik snap goed waar mevrouw Kröger vandaan komt, maar tegelijkertijd vinden de modernisering van het ISDS en investeringen in staatsarbitrage echt plaats in VN-verband en in de OESO. We hebben ook even overleg gehad met het ministerie van Klimaat en Groene Groei. Tijdens de eerste conferentie is echt een breed scala aan onderwerpen besproken, waaronder dit, maar er is ook onvoldoende tractie gebleken om dit mee te nemen. Bovendien waren we destijds als organiserend land ook nog behoorlijk bepalend voor de agenda. Dat zijn we nu niet. We snappen voor een deel waar dit vandaan komt. Wij zullen het blijven doen. Nederland zal zich blijven inzetten voor modernisering, bijvoorbeeld op het gebied van transparantie en het duidelijker borgen van het publieke belang, maar dat zal niet kunnen in het kader van deze conferentie. Dat zal binnen de OESO en de VN moeten zijn. Daarom moet ik deze motie helaas ontraden.

De **voorzitter**:
Mevrouw Kröger heeft een vraag hierover.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Is het een vraag of is het een verzuchting? Ik was in Colombia …

Minister **Sjoerdsma**:
Dat weet alleen u.

De **voorzitter**:
Het is de bedoeling dat u een vraag stelt, mevrouw Kröger.

Mevrouw **Kröger** (PRO):
Ja, voorzitter. Ik was in Colombia bij deze conferentie. Volgens mij was Nederland een van de redenen waarom ISDS op dat moment niet verder in een slotverklaring is gekomen. Er was van een heleboel landen uit het Mondiale Zuiden ook juist heel breed de behoefte om toch eens goed door te praten over wat dit doet in relatie tot de noodzaak om fossiele energie af te bouwen. De minister zegt nu dat hij de motie ontraadt, maar ik wil hem eigenlijk vragen om toch met KGG nog verder te kijken in welke vorm wij deze agenda verder kunnen brengen. De minister kan wel zeggen dat het bij de OESO moet, maar deze conferentie gaat over de afbouw van fossiel en de motie gaat dus, onder andere naar aanleiding van Petrogas, ook specifiek over ISDS in die context.

Minister **Sjoerdsma**:
Ik snap de vraag. Tegelijkertijd kan ik niet anders dan constateren dat op die conferentie de tractie op dit onderwerp ontbrak en dat we nu een zeldzaam momentum hebben, een momentum waarvan ik weet dat de partij van mevrouw Kröger dat ook heel belangrijk vindt, om in te zetten op de transitie weg van fossiele brandstoffen. Daar wil het kabinet zich op richten. Op heel veel onderdelen van deze transitie is wel steun bij andere landen, maar op dit onderwerp zien we die niet. Maar dat laat onverlet dat het kabinet hier binnen de OESO en binnen de VN op zal blijven inzetten.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 5: ontraden.

Minister **Sjoerdsma**:
De motie op stuk nr. 6 van de leden Kostić en Teunissen: ook ontraden. Het kabinet is geen voorstander van het

opzeggen van de IBO met Oman. Het heeft ook geen invloed op lopende procedures, zeg ik erbij. In algemene zin, en dat geldt zowel voor de motie op stuk nr. 6 als de motie op stuk nr. 7, die wij ook moeten ontraden, geldt dat in Nederland buitenlandse investeerders gebruik kunnen maken van een onafhankelijk nationaal rechtsstelsel als zij menen dat de overheid handelt in strijd met hun rechten. Maar dat is niet overal zo, en om die redenen wordt via investeringsbeschermingsovereenkomsten in de mogelijkheid voorzien om via arbitrage alsnog overheidshandelen juridisch te toetsen aan de basisregels van goed bestuur. Nederland is van mening dat bedrijven, uiteraard onder voorwaarden, die mogelijkheid moet blijven worden gegeven.

Daarmee zijn de moties op de stukken nrs. 6 en 7 ontraden.

De **voorzitter**:
Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.